

Міністерство освіти і науки України
Харківський державний університет харчування та торгівлі
Харківська обласна державна адміністрація
Асоціація українських експертів
Житомирський національний технологічний університет
Львівський торговельно-економічний університет
Навчально-науковий інститут фінансів, банківської справи
Національного університету державної фіскальної служби України
Навчально-науковий інститут менеджменту, економіки та фінансів
ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна академія управління персоналом»
Вільнюський університет (Литва)
Вітебський державний університет імені П.М. Машерова
(Республіка Білорусь)
Могильовська філія ПУО «БІП-Інститут правознавства»
(Республіка Білорусь)
Сопотська Вища Школа (Польща)

ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

**Матеріали II Міжнародної
науково-практичної конференції**

18 жовтня 2019 р.

Харків
ХДУХТ
2019

УДК 336.02(477)
ББК 65.26
Ф59

Організаційний комітет:

Голова комітету: *О.І. Черевко*, д-р техн. наук, проф.

Заст. голови: *Л.М. Янчева*, канд. екон. наук, проф.; *В.М. Михайлов*, д-р техн. наук, проф.;
А.Л. Фоцан, канд. техн. наук, доц.

Члени оргкомітету: *Т.М. Афоніна*, кер. відділу орг.-інформ. роботи; *В.В. Богатирьова*, д-р екон. наук, проф.; *О.М. Жданович*, нач. Видавництва; *Л.Г. Карпова*, дир. Деп. науки і освіти ХОДА; *Н.Б. Кащєна*, канд. екон. наук, проф.; *А.С. Крутова*, д-р екон. наук, проф.; *Т. Мартинюк*, д-р наук, проф.; *М.О. Ку́жєлєв*, д-р екон. наук, проф.; *А. Мачеринскєне*, д-р наук, проф.; *Т.В. Мединська*, канд. екон. наук, доц.; *В.В. Мякінькая*, канд. екон. наук, доц.; *О.В. Олійник*, д-р екон. наук, проф.; *Л.І. Рубанєнко*, през. АУЕ; *Т.О. Ставерська*, канд. екон. наук., доц.; *Р. Субачієне*, д-р наук, проф.; *О.В. Чумак*, канд. екон. наук., доц.

Конференцію включено до Переліку наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки у 2019 році згідно з листом ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України від 16.01.2019 р. № 22.1/10-123.

Рекомендовано до видання вченою радою Харківського державного університету харчування та торгівлі, протокол № 16 від 15.07.2019 р.

Фінансові механізми сталого розвитку України : матеріали
Ф59 II Міжнар. наук.-практ. конф., 18 жовтня 2019 р. / редкол. : О. І. Черевко
[та ін.] ; Харківський держ. ун-т харч. та торг. – Х. : ХДУХТ, 2019. – 308 с.

ISBN 978-966-405-489-5

Збірник містить матеріали доповідей учасників II Міжнародної науково-практичної конференції «Фінансові механізми сталого розвитку України» (18 жовтня 2019 року, ХДУХТ, м. Харків), у яких розглядаються фінансово-кредитні важелі, обліково-аналітичне забезпечення, соціально-економічні та маркетингові аспекти сталого розвитку національної економіки і перспективи розвитку професійної компетентності фахівців фінансово-економічної сфери.

Матеріали друкуються в авторській редакції мовою оригіналу. Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

УДК 336.02(477)
ББК 65.26

ISBN 978-966-405-489-5

© Харківський державний університет
харчування та торгівлі, 2019

Т.А. Резникова, канд. экон. наук, доц. (*ХНЭУ им. С. Кузнеця, Харьков*)
Т.А. Стыщенко (*ХНЭУ им. С. Кузнеця, Харьков*)

СОВРЕМЕННАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ ВАЛЮТНОГО РЫНКА УКРАИНЫ

Роль валютного рынка и его регулирование занимает важное место в экономической политике Украины, стимулируя экономическое развитие, как страны в целом, так и отдельных отраслей и предприятий. Макроэкономические сдвиги в стране, в свою очередь, влияют на развитие валютно-финансовых отношений и в определенной степени корректируют валютную политику государства. Валютный рынок выполняет важные функции в развитии экономики страны.

Он обеспечивает своевременное осуществление международных расчетов, страхование от валютных рисков, диверсификацию валютных резервов, валютные интервенции и получение прибыли его участниками в виде разницы курсов валют [1, с. 102].

Развитие валютного рынка происходит в сложных социально-экономических условиях. Состояние валютного рынка Украины могут характеризовать такие показатели: официальный курс гривны по отношению к другим валютам, средневзвешенный курс гривны по операциям с наличной иностранной валютой, объем операций на межбанковском валютном рынке Украины, объем валютных интервенций, осуществляемых НБУ. Первоочередная задача НБУ – сбалансирование спроса и предложения на иностранную валюту.

Изучая современное положение валютного рынка, стало возможным представить результаты в виде таблицы 1, в виде динамики основных показателей.

Исследуя таблицу 1, стало возможным выявить тенденцию обесценивания курса гривны относительно доллара, евро и рубля с 2015 по 2017 гг., которая происходила достаточно высокими темпами.

В период с 2016 по 2018 гг. курс USD/UAN оставался относительно стабильным. А в 2019 г. наблюдался устойчивый рост стоимости национальной валюты, официальный курс USD/UAN снизился до 2418,70 UAN за 100 ед. USD, а курс EUR/UAN – с 3349,54 в декабре 2017 г. до 2645,57 UAN за 100 ед. EUR в сентябре 2019 г. Укрепление гривны связано, в первую очередь, с удешевлением импорта, ростом валютной выручки у аграриев и металлургов, а также покупкой нерезидентами Украины гривневых государственных ценных бумаг.

**Таблица 1 – Основные показатели валютного рынка
Украины в период с 2015 по 2019 гг.**

Показатель	Год				
	2015	2016	2017	2018	2019 (27.09)
Официальный курс USD/UAH на конец декабря (за 100 ед.)	2400,07	2719,09	2806,72	2768,83	2418,70
Официальный курс EUR/UAH на конец декабря (за 100 ед.)	2622,31	2842,26	3349,54	3171,41	2645,57
Официальный курс RUR/UAH на конец декабря (за 10 ед.)	3,29	4,51	4,87	3,98	3,7622
Объем валютных интервенций, осуществляемых НБУ (млн USD в эквиваленте):					
– покупка;	2046,71	2458,29	2270,78	3167,18	4156,6
– продажа	2204,16	906,09	1008,50	1767,84	248,23
Объем операций на межбанковском валютном рынке Украины с наличной иностранной валютой (млн USD в эквиваленте):					
– объем валюты, купленной банками у населения;	2232,08	3226,81	7725,10	11072,0	-
– объем валюты, проданной населению	684,10	747,09	5586,80	9592,15	-
Средневзвешенный курс UAH по операциям с наличной иностранной валютой (за 100 ед.)					
продажи:	2015	2016	2017	2018	2019 (31.08)
– USD	2308,95	2600,61	2672,98	2722,24	2536,14
– EUR	2585,91	2886,81	3010,53	3212,92	2812,81
покупки:					
– USD	2256,20	2571,56	2652,58	2705,08	2516,47
– EUR	2486,33	2838,59	2985,78	3189,71	2787,27

Источник: таблица составлена авторами по данным [2].

Колебания обменного курса гривны в 2015-2017 гг. связаны с ростом негативного сальдо торгового и платежного балансов, неполучением в 2017 г. 3/4 запланированных траншей и финансовой помощи от ЕС, также с сезонными факторами (снижение предложения иностранной валюты АПК и металлургического сектора; усиление спроса на иностранную валюту со стороны предприятий, рассчитывающихся по кредитам в иностранной валюте в конце года).

С целью сглаживания этих колебаний НБУ активно действовал на валютном рынке, осуществляя интервенции. Четкой тенденцией 2015-2018 гг. было преобладание операций по покупке валюты над операциями по продаже, что поддержало равновесие платежного баланса, стабилизировало национальную валюту, а также способствовало пополнению международных резервов.

Также стоит отметить тенденцию устойчивого роста объема операций с наличной иностранной валютой на межбанковском рынке, а именно по покупке: за 4 года выросла почти в 5 раз и составила 11,072 млрд USD в эквиваленте против 2,232 млрд USD в 2015 г.

Средневзвешенный курс гривны по операциям с долларом США за 2015-2018 гг. оставался довольно-таки стабильным. Разница между курсом продажи и покупки составляла в 2015 г. 2,3%, тогда как в 2016 уменьшилась до 1,1%. После стабилизации на рынке данная разница сократилась и составляла в среднем 0,7% по итогам 2017-2019 гг.

Политика НБУ в монетарной сфере будет оставаться относительно жесткой, направленной на поддержку безинфляционной тенденции и предотвращение влияния внешних шоков на экономику, преимущественно посредством проведения валютных интервенций (так, только за 9 месяцев 2019 г. было куплено 4156,6 млн USD).

Изложенные проблемы создают дисбаланс на валютном рынке, нарушают стабильность национальной валюты, а потому требуют немедленного решения. Для того чтобы осуществлять эффективное валютное регулирование, необходимо более совершенное законодательство и осуществление валютной политики, стимулируя рост эффективного национального экспорта, увеличивая направления этого роста. Для этого НБУ совместно с Кабинетом Министров разработать Программу развития национальной экономики с четкими приоритетами обрабатывающих экспортных отраслей, которые усовершенствуют структуру внутреннего и внешнего рынков. НБУ как уполномоченный орган валютного регулирования и проведения валютной политики должен усовершенствовать механизмы контроля, обеспечив соответствующую нормативно-правовую базу.

Информационные источники:

1. Бодрова Н. Е. Валютный рынок Украины: состояние, проблемы и перспективы / Н.Е. Бодрова // Вестник СумДУ. Серия «Экономика». – 2012. - № 1. – С. 102-114.

2. Официальный сайт НБУ [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>

Лачков А.С., Ткаченко В.С. Фінансові ризики підприємства: уникнути чи змиритись?	69
Лачкова В.М., Когут Я.В. Сутність ресурсів комерційного банку	71
Лачкова В.М., Семикін А.І. Управління фінансовими ресурсами підприємства	73
Лисак Г.Г. Удосконалення механізму управління фінансовою стійкістю підприємства	75
Мединська Т.В., Грибанов Я.О. Податкова система як компонент фіскальної політики держави	76
Мединська Т.В., Лесько М.Ю. Типологізація податкової політики для регулювання національної економіки	78
Мельничук І.І. Управління ліквідністю страхових компаній	81
Мухіна М.М. Формування системи фінансової безпеки підприємства	83
Нестеренко О.О., Лисенко Ю.Р. Основні тенденції у сфері фінансування інноваційної діяльності	85
Нестеренко О.О., Понеделко М.Ю. Механізм управління фінансовим капіталом підприємства	88
Плекан М.В., Васишин О.І. Другий рівень системи пенсійного забезпечення в Україні: суть, перспективи та проблеми введення в дію, шляхи їх вирішення	90
Резникова Т.А., Стыценко Т.А. Современная трансформация валютного рынка Украины	92
Рубаненко Л.В., Давидова А.А. Проблеми формування фінансової політики підприємства	95
Чернишова Л.О., Кадигроб Ю.Ю. Фінансово-кредитне стимулювання економічної діяльності в Україні	96
Шкляєв М.А., Іванова А.О. Фактори формування інвестиційної привабливості підприємств	99

Наукове видання

ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

**Матеріали II Міжнародної
науково-практичної конференції**

18 жовтня 2019 р.

Видано в авторській редакції

Відповідальні за випуск: Т.О. Ставерська,
Н.Б. Кащена,
О.М. Жданович

Комп'ютерна верстка: Т.О. Ставерська,
Н.Б. Кащена

План 2019 р. поз. 7/31/19

Підп. до друку 15.10.19 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.
Ум. друк. арк. 19,3. Тираж 170 прим.

Видавець і виготівник
Харківський державний університет харчування та торгівлі
вул. Клочківська, 333, Харків, 61051
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 4417 від 10.10.2012 р.